

Sygnatura akt XII C 531/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Hoffa

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Krystyna Wojciechowska-Trawka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa T. T. /PESEL: (...)/

przeciwko P. T. /PESEL: (...)/

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwotę 60.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 listopada 2016 r. do dnia zapłaty.

II. W pozostałej części powództwo oddala.

III. Kosztami sądowymi obciąża strony po połowie i z tego tytułu nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa /Sądu Okręgowego w Poznaniu/:

1/ od powódki kwotę 1896,50 zł /jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt sześć złotych i pięćdziesiąt groszy/ z zasądzzonego roszczenia/,

2/ od pozwanego kwotę 3536,50 zł /trzy tysiące pięćset trzydzieści sześć złotych/ z zasądzzonego roszczenia/.

Koszty pozasądowe znosi wzajemnie.

/-/ E. H.

Sygn akt XII C 531/14/3

UZASADNIENIE

Powódka, T. T., wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 28.000 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia, rehabilitacji i koszty dojazdów do lekarzy specjalistów i rehabilitantów, oraz koszty leków. Zażądała też kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wyrządzoną powódce na skutek pobicia przez pozwanego i znęcania się nad powódką przez cały czas trwania małżeństwa, oraz trwałą utratę zdrowia powódki /k.1 i 2/.

Wskazała, że odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie w/w kwot powinny być naliczone od 28 lutego 2014 r., czyli od daty wniesienia pozwu /k.240/.

Domagała się zasądzenia kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /k.2/.

Pozwany, P. T., wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powódki kosztami postępowania w tym zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /k.143 i 145/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka i pozwany- mieszkańcy G., zawarli małżeństwo dnia 19 marca 1991 r. Ze względu na zamieszkanie w niewielkiej miejscowości powódka orientowała się, że pozwany jest rozwiedziony i pije alkohol.

Leczenie nałogu w trakcie małżeństwa stron nie było skuteczne. W okresie od maja 1994 r. do kwietnia 2011 r. pozwany przebywał 10- krotnie na leczeniu odwykowym /k.96 i 97- kserokopia pisma z dnia 9 kwietnia 2014 r. sporządzonego przez kierownika D. Dokumentacji Medycznej Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych (...) w G./.

W okresie od 1998 r. do 2007 r. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w G. prowadziła w stosunku do pozwanego czynności w związku z jego alkoholizmem i objawami tego nałogu /k.80- 95- kserokopie dokumentów z akt tej Komisji w szczególności kserokopia postanowienia z dnia 13 marca 1998 r., kserokopia opinii lekarza psychiatry z 14 sierpnia 2001 r., wnioski Komendy Powiatowej Policji w G. z 21 października 2002 r.,

16 lipca 2004 r. i 6 stycznia 2006 r./.

Na skutek postępowania karnego wszczętego na wniosek powódki pozwany został skazany wyrokiem z dnia 26 października 2004 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby za występki stanowiący czyn ciągle polegający na tym, że w okresie od maja 2002 r. do 9 marca 2004 r. znęcał się psychicznie i fizycznie nad powódką, oraz synem stron Ł. T. w ten sposób, że popychał syna, uderzał po całym ciele i ciągnął za uszy powódkę, a nadto groził żonie i synowi pozbawieniem życia i zniesławiał żonę wulgarnymi słowami.

W wyroku tym Sąd zobowiązał pozwanego do podjęcia leczenia odwykowego z uzależnienia alkoholowego /k.111 i 113 akt(...)/1 Sądu Rejonowego w Gnieźnie- wyrok i zarządzenie jego wykonania, a także kserokopia tego wyroku na k.113 i 114 akt głównych/.

Pozwany na rozprawie głównej w sprawie karnej oświadczył:”...nie wiem jak żonie wynagrodzę te wszystkie krzywdy. Ja zamierzam podjąć leczenie na oddziale odwykowym w G. od 5 listopada 2004 r. Zdaję sobie sprawę, że muszę się leczyć.” Podał się karze i nie złożył apelacji od wyroku /k. 110 w/w akt sprawy karnej/.

Podczas badania przez biegłych psychiatrów w postępowaniu karnym przygotowawczym stwierdził, że pod wpływem alkoholu jest drażliwy, wybuchowy i nie panuje nad sobą /k.85- 87 akt (...) Sądu Rejonowego w Gnieźnie, k. 242- zeznania pozwanego/.

Bezsporne jest, że Sąd Rejonowy w Gnieźnie zarządził następnie wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności, ponieważ pozwany kontynuował agresywne zachowania i picie alkoholu /k.241 i 242- zeznania pozwanego, k.239- zeznania powódki/.

Sąd Rejonowy w Gnieźnie nie skazał pozwanego za dokonane dnia 20 maja 2002 r. uszkodzenie słuchu powódki po uderzeniu jej w lewe ucho i jego bezpośrednią okolicę, bowiem biegły C. Ż.- specjalista medycyny sądowej- ocenił, że szum i niedosłuch w lewym uchu powódki, ora występujące u niej zawroty głowy mogą być zarówno następstwem pobicia jak i samoistnych zmian chorobowych. Wskazał, że u powódki nie wystąpiły zewnętrzne zmiany urazowe / k.73- 76 w/w akt karnych- opinia z dnia 24 kwietnia 2004 r., w aktach głównych k.149 i 151/.

Tłumacząc wątpliwości na korzyść oskarżonego Sąd karny, nie mając całkowitej pewności co do związku przyczynowego, trafnie nie uwzględnił tego uszkodzenia ciała jako jednego z czynów zabronionych wchodzących w skład przestępstwa znęcania.

W końcu czerwca 2011 r. pozwany wyprowadził się z domu zajmowanego przez strony i wyjechał do Anglii. Mieszkając tam złożył pozew o rozwód.

Bezsporne jest, że w sprawie (...) Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 25 czerwca 2013 r. orzekł rozwód z winy pozwanego i wyrok ten jest prawomocny.

W sierpniu 2013 r. pozwany wystąpił z wnioskiem o podział majątku wspólnego domagając się od powódki spłaty za pozostawione ruchomości wchodzące w skład majątku wspólnego, oraz nakłady dokonane z majątku wspólnego stron na majątek powódki. Sprawa ta toczy się w Sądzie Rejonowym w Gnieźnie pod sygnaturą (...)/k.65- 78- kserokopie wniosku o podział majątku i odpowiedzi na wniosek/.

Dnia 20 maja 2002 r. pozwany, będąc pod wpływem alkoholu, uderzył powódkę w głowę z lewej strony nie wywołując uszkodzeń zewnętrznych natomiast powodując wstrząśnienie błędnika. Siła uderzenia była do tego stopnia znaczna, że głowa powódki uderzyła o szafkę. Uderzeniem objęte było lewe ucho i jego okolice.

Dnia następnego powódka poszła do lekarza rodzinnego, który skierował ją do laryngologa. Laryngolog stwierdził stan po urazie ucha lewego i powódka kontynuowała leczenie /k.11- 19 i 155- 174- kserokopie dokumentacji medycznej, k.154v- opis przebiegu leczenia w opinii z dnia 1 czerwca 2016 r. wydanej przez biegłą sądową z dziedziny otolaryngologii J. O./.

Dolegliwości ucha lewego występujące u powódki od maja 2002 r., a mianowicie uporczywe szумы w lewym uchu skutkujące zaburzeniami snu i drażliwością, które stopniowo się nasilały /k.290- zeznania biegłej J. Z.- |O., k.255v- opinia biegłej/ pogarszały jakość życia powódki, aczkolwiek nie ma możliwości sprecyzowania ich zakresu jako stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu. Niedosłuch ucha lewego występujący u powódki na skutek uderzenia przez pozwanego skutkuje trwałym uszczerbkiem na zdrowiu wynoszącym 5%.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie w/w dokumentów, złożonych w potwierdzonych kserokopiach, ewentualnie wykonanych w toku niniejszego postępowania z przejściowo dołączonych akt spraw będących w toku / k.63- zarządzenie z dnia 8 października 2014 r./, których autentyczności strony nie kwestionowały, a nie było podstaw, aby kwestionować je z urzędu.

Sąd uwzględnił treść wyżej opisanego wyroku skazującego pozwanego, oraz w/w dokumenty z akt (...) Sądu Rejonowego w Gnieźnie będące podstawą skazania, których pozwany nie kwestionował poddając się karze i nie zaskarżając wyroku skazującego.

Oczywiście sąd wziął pod uwagę, że wnioski i pisma stron, w szczególności ze sprawy o podział majątku wspólnego, prezentują subiektywne oceny stron i są dokumentami prywatnymi.

Opinię biegłej otolaryngolog- J. O. z dnia 1 czerwca 2016 r. /k.252- 255/ w połączeniu z zeznaniami biegłej korygującymi i precyzującymi tę opinię /k.290 i 291/ sąd uznał za materiał dowodowy wysoce przydatny dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż biegła wyczerpująco odpowiedziała na pytania zadane w zleceniu wydania opinii, a swe oceny i wnioski przekonywująco uzasadniła.

Wykaz wydatków związanych z leczeniem sporządzony przez powódkę /k.117- 118/ nie mógł stanowić podstawy ustaleń, bowiem nie zostały do niego dołączone żadne faktury, lub innego typu rachunki potwierdzające poniesienie tych wydatków.

Powódka w okresie objętym w/w wykazem miała uprawnienia do leczenia w ramach NFZ, a jeśli któreś z zabiegów nie były bezpłatne powinna to udowodnić. Powinna też udowodnić, że zabiegi wykonywane przez osoby parające się medycyną alternatywną /k.118/ były niezbędne i zostały zlecone przez lekarza.

Zeznaniom świadków I. M.- siostry powódki i Ł. T.- syna stron /k.23 i 24, oraz k. 20-22 akt I Cps 46/15 Sądu Rejonowego w Gnieźnie/ sąd dał wiarę w takiej części w jakiej nie były one sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym przyjętym za podstawę ustaleń.

Zeznania świadka J. B. z ich nagraniem /k. 17 i 18 akt I Cps 11/15 Sądu Rejonowego w Szubinie/ okazały się nieprzydatne dla ustalenia stanu faktycznego, bowiem świadek nie prowadzi żadnej dokumentacji zabiegów, nie wskazał na czym polega terapia i czy odbywała się na zlecenie lekarza konkretnej specjalności. Z jego zeznań wynika

również, że dolegliwości ucha powódki nie były główną przyczyną terapii, a przyczyną zasadniczą były stany lękowe. Logiczne jest, że skoro pozwany od kilku lat mieszka w Anglii stany lękowe powódki występujące po jego wyjeździe nie są powiązane adekwatnym związkiem przyczynowym z obecnością, lub zachowaniami pozwanego.

Zeznaniom stron /k.238- 241 i 119- 120- zeznania powódki i uprzednio złożone zeznania informacyjne, k.241- 243- zeznania pozwanego/ sąd dał wiarę w takiej części w jakiej nie były sprzeczne ze sobą wzajemnie, a jednocześnie były zgodne z pozostałym materiałem dowodowym przyjętym za podstawę ustaleń.

Sąd zważył co następuje:

Powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu na poziomie 5% i zachodzi znaczne prawdopodobieństwo, na pograniczu pewności, że niedosłuch lewego ucha jest skutkiem uderzenia powódki przez pozwanego.

Ustalając czyn zabroniony pozwanego, związek przyczynowy między tym czynem, a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu u powódki, oraz winę pozwanego /umyślna z zamiarem ewentualnym/ sąd nie był związany ustaleniami stanowiącymi podstawę wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie w sprawie (...), bowiem, jak wskazano powyżej, Sąd Rejonowy nie zaliczył tego czynu jako elementu przestępstwa znęcania ze względu na wątpliwości tłumaczone na korzyść oskarżonego.

Wstrząśnienie błędnika, oraz uraz w efekcie wstrząśnienia wywołały u powódki nie tylko trwały uszczerbek na zdrowiu, ale również długotrwałe dolegliwości w postaci uporczywych szumów w uchu.

Na skutek tych trudnych do zniesienia dolegliwości wystąpiły u powódki zaburzenia snu, oraz drażliwość pogarszając istotnie jakość jej życia /k.255v i 291- opinia i zeznania biegłej J. O./.

W dacie orzekania należało więc zasądzić na rzecz powódki zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w wysokości 6000 zł za 1% uszczerbku na zdrowiu, łącznie 30.000 zł, jako odpowiednie i to na podstawie art. 445§1 k.c. w związku z art. 444§1 k.c. i 415 k.c.

Powódka domagała się też zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek długotrwałego znęcania się pozwanego nad nią.

Pozwany został skazany za to przestępstwo popełnione w czasie od maja 2002 r. do marca 2004 r. , czyli przez prawie 2 lata.

Wobec poddania się karze przez pozwanego Sąd Rejonowy w Gnieźnie nie sporządził uzasadnienia wyroku z dnia 26 października 2004 r.

Z umieszczonego w wyroku opisu przestępstwa wynika, że pozwany w okresie około 2 lat wielokrotnie bił powódkę, ciągnął ją za uszy i zniesławiał wulgarnymi słowami co stanowiło ewidentne naruszenie takich dóbr osobistych powódki jak nietykalność cielesna, zdrowie, cześć i godność. Oczywiście jest, że bicie i ciągnięcie za uszy wywołuje ból fizyczny podczas tych zdarzeń i w okresie późniejszym do czasu zaniku sińców, stłuczeń, lub zranień.

Zgodnie z art. 24§1 k.c. w brzmieniu obowiązującym od 28 grudnia 1996 r. /Dz. U. Nr 114 poz. 542- art. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny.../ na rzecz osoby, której dobro osobiste naruszono można zasądzić zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Biorąc pod uwagę: rodzaj i powtarzalność naruszania dóbr osobistych powódki podczas popełniania przez pozwanego przestępstwa znęcania się o charakterze ciągłym, deklaracje pozwanego na rozprawie głównej, że chciałby wynagrodzić powódce wyrządzone jej krzywdy i fakt, że pozwany dotąd tego nie uczynił należało zasądzić zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych powódki w wysokości 30.000 zł.

Nasilenie cierpień psychicznych i fizycznych u powódki w okresie znęcania, forma znęcania się pozwanego, fakt, że znęcanie się nad powódką miało miejsce w obecności syna stron i pogorszenie jakości życia powódki z tego

wynikające pozwalają przyjąć, że zadośćuczynienie w powyższej kwocie jest zadośćuczynieniem „odpowiednim” w tym konkretnym przypadku.

Zadośćuczynienia zasądzone na podstawie powyższych przepisów sumarycznie wynoszą 60.000 zł, czyli kwotę zasądzoną w punkcie I wyroku.

W pozostałej części powództwo o zadośćuczynienie zostało oddalone jako nadmierne.

Ponieważ wysokość zadośćuczynienia została określona według cen z daty wyrokowania /art. 363§2 k.c./, a żadne szczególne okoliczności nie wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innym czasie odsetki ustawowe za opóźnienie przysługują od 17 listopada 2016 r. do dnia zapłaty i to na podstawie art. 481§1 i 2 k.c.

Żądane przez powódke odszkodowanie w kwocie 28.000 zł nie zostało przez nią udowodnione, ani uprawdopodobnione nawet w stopniu umożliwiającym zastosowanie art. 322 k.p.c.

Spis elementów żądanego odszkodowania /k.117- 118/ nie zawiera konkretnych kwot /k.117/. Zabiegi medycyny chińskiej i inne podobnego typu /k.118/ nie zostały zlecone przez lekarza laryngologa, ani lekarza innej specjalności.

Powódka nie złożyła żadnych rachunków, ani zaświadczeń pozwalających na ustalenie jaka była różnica między pobieranymi w okresach leczenia zasiłkami chorobowymi, a wysokością pełnych wynagrodzeń w tym okresie.

Nie podała odległości przejazdów, rodzaju samochodu, orientacyjnego kosztu przejechania 1 km, ani kosztów przemieszczania się przy pomocy innego środka komunikacji.

W żadnym stopniu nie sprostала obowiązkowi z art. 6 k.c. wobec czego powództwo o odszkodowanie należało oddalić w całości.

Koszty sądowe obejmują opłatę od pozwu w kwocie 6400 zł i koszty opinii biegłej w kwocie 560,48 zł wraz z wynagrodzeniem za stawienie się biegłej w sądzie i udział w rozprawie w kwocie 112,60 zł /k.256 i 291- postanowienie o przyznaniu biegłej elementów wynagrodzenia/.

Łącznie koszty sądowe wynoszą 7073,08 zł, w zaokrągleniu 7073 zł.

Powódka wygrała sprawę mniej więcej co do połowy swych roszczeń, więc strony powinny być po połowie obciążone kosztami postępowania.

Każdą ze stron obciąża więc kwota 3536,50 zł (...):2/.

Powódka wpłaciła dotąd 640 zł /k.45- dowód wpłaty/, bowiem od opłaty od pozwu ponad te kwotę została zwolniona postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2014 r. /k.40/.

Ponadto wpłaciła zaliczkę w kwocie 1000 zł na koszty opinii /k.248/, czyli łącznie uiściła 1640 zł z czego wynika, że powinna dopłacić 1896,50 zł na rzecz Skarbu Państwa z zasądzzonego roszczenia /pkt III 1 wyroku/.

Pozwany powinien zapłacić Skarbowi Państwa całość obciążających go kosztów sądowych, czyli kwotę 3536,50 zł / pkt III 2 wyroku/.

Koszty zastępstw procesowych stron wynoszą po 3617 zł /§6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.../ Dz. U. Nr. 163 poz.1348 ze zm./.

Orzekając o kosztach postępowania na podstawie art. 1200 k.p.c. sąd zniósł więc wzajemnie koszty zastępstw adwokackich.

/-/ E. Hoffa